

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BOLESŁAWCU

59-700 Bolesławiec ul. Cicha 7

tel. 75 645 78 23 fax 75 645 78 24

<http://mops.boleslawiec.ibip.pl>

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI ZA OKRES
OD STYCZNIA DO GRUDNIA 2013 ROKU

Bolesławiec, kwiecień 2014 r.

Spis treści:

Wprowadzenie - podstawa prawna działalności, budżet i źródła finansowania	3
Rozdział I Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej	6
1.1. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	8
1.2. Zadania własne Gminy Miejskiej Bolesławiec	9
1.3. Praca socjalna i inna działalność Ośrodka na rzecz mieszkańców	14
.	
Rozdział II Zadania realizowane w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych i ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	20
Rozdział III Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych	25
Rozdział IV Wnioski/Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	28
Załącznik	
Sprawozdanie z działalności Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży	30

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu jest jednostką samorządową Gminy Miejskiej, która realizuje zadania w ramach zadań własnych gminy i zadań zleconych przez administrację rządową.

Podstawowa działalność naszego Ośrodka prowadzona jest w oparciu o:

- 1/ ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- 2/ ustawę o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.
- 3/ ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007 r.
- 4/ ustawę o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.,
- 5/ ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z dnia 29 grudnia 2005 r.,
- 6/ Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r.,
- 7/ Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r.,
- 8/ ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 9/ ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.,
- 10/ ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r.
- 11/ ustawę o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r.,
- 12/ ustawę – prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r.,
- 13/ ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. z późn. zm.,
- 14/ rozporządzenie ministra pracy i polityki społecznej z dnia 08 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- 15/ rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 16/ rozporządzenie ministra gospodarki i pracy z dnia 25 października 2005 r., w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych,
- 17/ ustawę o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.

oraz w oparciu o wiele innych aktów prawnych.

W strukturach Ośrodka funkcjonuje **Klub Osiedlowy dla Dzieci i Młodzieży** działający w oparciu o projekt pn. „Miasto bez granic” finansowany ze środków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jest to placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego, prowadzona w celu wspierania funkcji opiekuńczych rodziny.

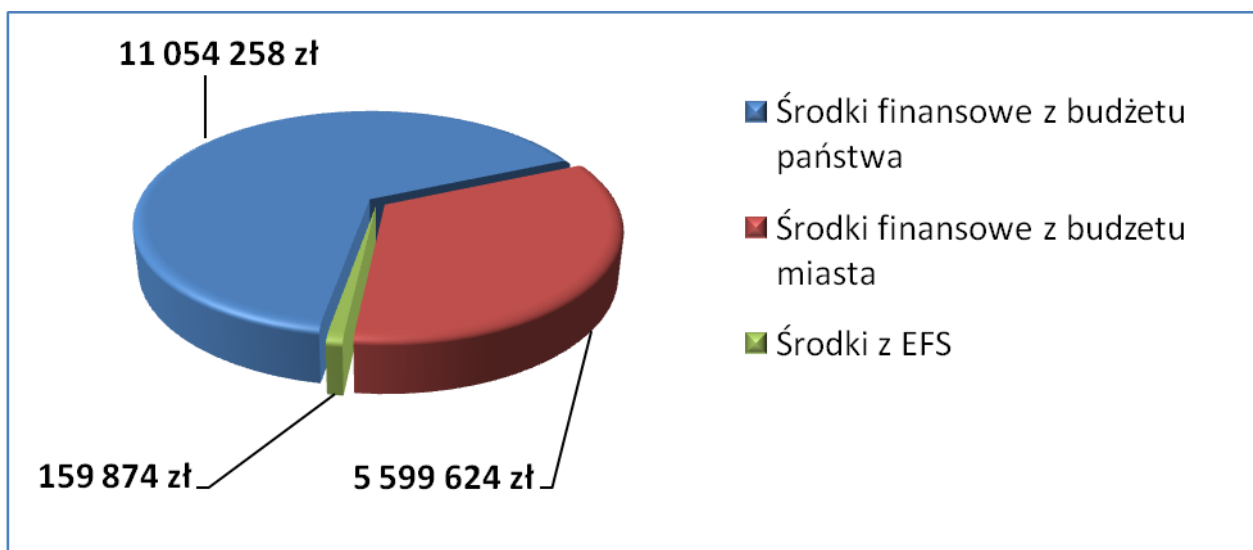
W 2013 roku w związku ze swoją działalnością Ośrodek wydał **9.580 decyzji administracyjnych** w sprawie świadczeń z ustawy o pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz w sprawie dodatków mieszkaniowych.

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej, na świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz na dodatki mieszkaniowe łącznie wyniosły **14.658.158,- zł**, natomiast koszty ich obsługi i działalności samego Ośrodka wyniosły razem **2.155.598,- zł** (w tym sfinansowanie dystrybucji żywności z TPD i „Spotkania Opłatkowego” dla osób niepełnosprawnych - 35.292 zł).

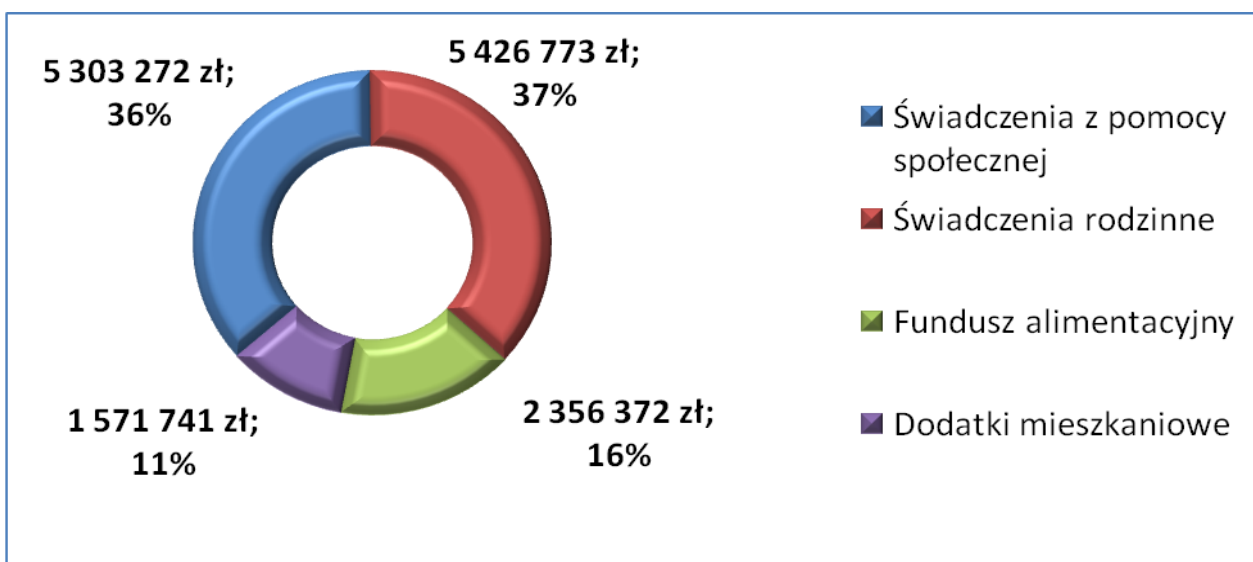
Cały budżet Ośrodka wyniósł **16.813.756,- zł**.

Średnio rocznie Ośrodek zatrudniał 47,17 osób na 44,93 etatach, w tym 1,25 etatów robotniczych.

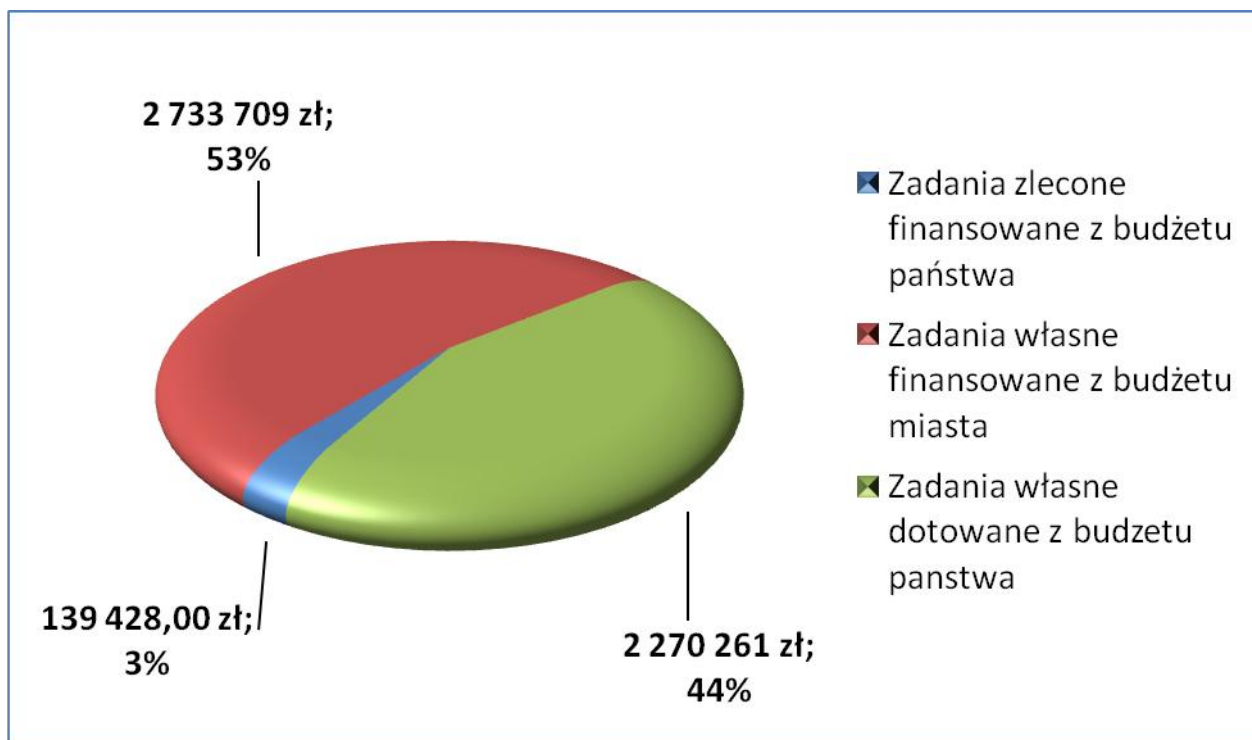
Rys. 1 Budżet Ośrodka w 2013 r. - 16.813.756 zł z podziałem na źródła finansowania:

Rys. 2 Wielkość pomocy realizowanej przez Ośrodek w 2013 r. na rzecz mieszkańców z wyróżnieniem głównych form świadczeń w łącznej wys. 14.658.158,- zł :

Rys. 3 Świadczenia z pomocy społecznej zrealizowane w 2013 r. (5.143.398 zł) z uwzględnieniem udziału środków z budżetu państwa oraz Gminy Miejskiej Bolesławiec:

Rozdział I

REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ :

Realizując zadania z pomocy społecznej Ośrodek daje możliwość przełamania trudnej sytuacji życiowej osobom i rodzinom, które przy pomocy własnych środków, możliwości i uprawnień nie są w stanie rozwiązywać swoich problemów bytowych. Celem działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin, umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, tworzenie poczucia bezpieczeństwa dla całej społeczności lokalnej. Pomoc społeczna powinna nie tylko wspierać doraźnie swoich beneficjentów, podopiecznych, ale także zapobiegać sytuacjom kryzysowym.

Przyznanie pomocy, jak również jej odmowa następuje w drodze wydania decyzji administracyjnej. W 2013 r. wydano w sprawie świadczeń z pomocy społecznej **5.405 decyzji administracyjnych** .

Przed wydaniem decyzji w sprawie, pracownicy socjalni przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe dołączając do nich konieczne dokumenty celem ustalenia wszelkich okoliczności faktycznych uzasadniających wydanie odpowiedniej decyzji. W 2013 r. pracownicy przeprowadzili łącznie **3.212 wywiadów środowiskowych** (średnio w roku 1 pracownik socjalny przeprowadził 169 wywiadów), średni czas załatwiania spraw, tj. od daty przyjęcia wniosku o pomoc do daty opisanego wywiadu środowiskowego wraz z wnioskami wyniósł 7,2 dni.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody (netto) nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej), i które jednocześnie cechuje szczególna sytuacja lub dysfunkcja określona w art. 7 cyt. ustawy. W 2013 roku miesięczne kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej: 542 zł
- dla osoby w rodzinie: 456 zł

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia **główne powody udzielania pomocy**, do których należą w szczególności:

ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wachlarz okoliczności stanowiących uzasadnienie do ubiegania się o pomoc społeczną jest bardzo szeroki. Jednakże najbardziej liczną grupę klientów Ośrodka stanowią osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączoną z niewydolnością ekonomiczną.

Tabela nr 1: Powody przyznania pomocy w 2013 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w tych gospodarstwach
Ubóstwo	01	774	1.675
Sieroctwo	02	5	5
Bezdomność	03	99 wzrost o 50%	114
Potrzeba ochrony macierzyństwa	04	69	305
Bezrobocie	05	639	1.520
Niepełnosprawność	06	395	756
Długotrwała choroba	07	498	872
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	08	230	812
W tym: - rodziny niepełne	09	184	559
- rodziny wielodzietne	10	56	300
Alkoholizm	11	110	187
Narkomania	12	12	16
Przemoc w rodzinie	13	11	38
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	14	37	54
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	15	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	16	0	0
Sytuacja kryzysowa	18	8	9
Zdarzenie losowe	19	0	0

Tabela nr 2: Typy rodzin objętych pomocą w 2013 r.

Typ rodzin objętych pomocą		Liczba rodzin	Liczba osób w tych Rodzinach
1	2	3	4
Rodziny ogółem:	01	1.297	2.641
w tym: –			
Jednoosobowe	02	681	681
Rodziny niepełne	03	258	758
Rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci)	04	33	206
Rodziny emerytów i rencistów	05	231	376

(Dane ze sprawozdania dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za 2013 r.)

Na przestrzeni 2013 r. pomoc społeczną w różnych formach skierowano do **1.297 rodzin**, liczących łącznie 2.641 osoby, co stanowi ok. 6,9% mieszkańców Bolesławca (liczba mieszkańców na dzień 31.12.2013 r. wynosiła 38.273).

Na pomoc pieniężną, usługową i rzeczową realizowaną w formie zadań zleconych i własnych wydatkowano łącznie kwotę: **5.143.398,- zł** (wzrost o ok.18 % w porównaniu z wydatkami na ten cel w 2012 r.)

1.1. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej obejmują:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy, a także cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 6) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki,
- 7) zapewnienie środków finansowych na realizację i obsługę ww. zadań.

Realizacja zadań zleconych.

Wydatki związane z realizacją zadań zleconych z ustawy o pomocy społecznej w 2013 r. wyniosły łącznie **139.428,- zł**, w tym:

- a) na **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, świadczone w miejscu zamieszkania **124.344 zł**, skorzystało z nich 16 osób, łącznie z 8.946 godzin usługowych. Podopieczni ponoszą odpłatność za świadczone usługi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2013 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane były przez firmę: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Opieka Długoterminowa Centrum Promocji Zdrowia w Bolesławcu przy ul. Masarska 4 - podmiot wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą – prawo zamówień publicznych;
- b) na wypłatę **wynagrodzenia należnego opiekunowi prawnemu (dla 4 osób) 15.084 zł;**

1.2. Zadania własne z zakresu pomocy społecznej:

A/ O charakterze obowiązkowym obejmują:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej,
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podst. przepisów o powszechnym ubezpiec. w NFZ,
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,
- 10) praca socjalna,
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zab. psychicznymi,
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiek.-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- 14) dożywianie dzieci,
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- 21) utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
oraz – realizowane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:
- 22) wydatkowanie środków finansowych na dopłaty do kosztów utrzymania dzieci skierowanych i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

B/ Pozostałe zadania własne gminy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- 5) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,

Realizacja zadań własnych.

Wydatki na realizację zadań własnych w 2013 roku (bez kosztów obsługi) wyniosły łącznie **5.163.844,- zł**, w tym:

- 1) w formie świadczeń z ustawy o pomocy społecznej wydatkowano kwotę **4.955.970,- zł** (wraz z dotacją z budżetu Wojewody Dolnośląskiego w wys. 2.270.261,- zł),
- 2) dopłaty do kosztów utrzymania 25 dzieci z Bolesławca przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - **48.000,- zł**
- 3) realizacja projektu systemowego finansowanego ze środków z EFS - **159.874,- zł**

W 2013 r. – podobnie jak w poprzednich latach - najważniejszym zadaniem realizowanym przez Ośrodek było zapewnienie wszystkim uprawnionym mieszkańcom Bolesławca pomocy w zakresie dożywiania, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych, niepełnosprawnych i bezrobotnych. Łączny koszt programu wyniósł **1.109.040 zł** (w tym dotacja z budżetu Wojewody – 609.000,- zł) i skorzystało z niego 1.699 osób.

Pomoc ta realizowana w ramach programu “Pomoc państwa w zakresie dożywiania” była kierowana do osób i rodzin, których dochód netto nie przekroczył poziomu 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Uchwałą Nr XXI/189/08 Rady Miasta z dnia 26 marca 2008 r. podwyższono ww. kryterium dla dzieci do 7 r.ż. i uczniów szkół do wysokości 200% kryterium dochodowego, a także dla dorosłych, jednak pod warunkiem własnej dopłaty do posiłków w wys. 80% ich kosztów.

W tym zakresie najpowszechniejszą formą udzielanej pomocy były **posiłki** (obiad 2-daniowy) realizowane w stołówkach szkolnych, w Domu Dziennego Pobytu i w Barze Popularnym oraz w przedszkolach (śniadanie + II śniadanie +obiad), a także **zasiłki celowe** na zakup żywności. Łącznie wydatkowano na te formy pomocy **1.103.640 zł**. Z posiłków skorzystało 1.428 osób, w tym: 654 osób to uczniowie szkół, 115 osób to dzieci do 7 roku życia, 659 – to osoby dorosłe.

Ponadto z przyznanej dotacji na realizację programu “Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – **5.400,- zł** przeznaczono na wyposażenie Miejskiego Przedszkola w Bolesławcu nr 2 nr 6, zakupując drobny sprzęt gospodarstwa domowego (garnki, talerze, sztucce, noże, itp.). Poniżej tabele nr 3 i 4 przedstawiają szczegółowe dane liczbowe.

Tabela nr 3: Osoby korzystające z programu dożywiania w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci 0-7 lat	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponad gimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 ustawy o pomocy społecznej
Rzeczywista liczba osób objętych programem	1.699	202	727	770
Liczba osób korzystających z posiłków (wszystkie)	1.428	115	654	659
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	524	100	103	321

Tabela nr 4: Koszty realizacji programu w 2013 r.

Rodzaj pomocy	Środki Gminy B-c	Dotacja Wojewody	Koszt programu ogółem w zł
Posiłki	483.930,-	523.648,-	1.007.578,-
Zasiłki celowe na zakup żywności,	16.110,-	79.952,-	96.062,-
Dofinansowanie na wyposażenie stołówki Przedszkola Nr 2 i 6	-	5.400,-	5.400,-
Razem	500.040,-	609.000,-	1.109.040,-

Ważną formę pomocy stanowią **zasiłki okresowe**. W 2013 r. zasiłki okresowe skierowano do 670 rodzin (w nich 1.564 osób) na łączną kwotę **877.180,- zł**. Średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego wyniosła 272 zł. Największą grupę podopiecznych korzystających z zasiłków okresowych stanowią osoby i rodziny dotknięte bezrobociem: 614 rodzin - ponad 90% ! Istotną cechą zasiłków okresowych jest to, że wysokość zasiłku okresowego zależna jest ściśle od deficytu finansowego osoby czy rodziny (tj. różnicy między kryterium dochodowym a rzeczywistym dochodem), a jego minimalna wysokość nie mogła być mniejsza niż: 50 % deficytu, nie mniej jednak niż 20 zł.

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest wypłata **zasiłków stałych**, z których w 2013 r. skorzystało 199 osób na kwotę **721.562,- zł**. Zasiłki stałe przysługują osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli ich dochód (lub dochód na osobę w rodzinie) jest niższy od kryterium ustawowego. 186 osób korzystających z zasiłku stałego miało również opłacaną **składkę na ubezpieczenie zdrowotne** (9% od wysokości otrzymywanego zasiłku stałego), na którą w 2013 r. wydano łącznie **62.519 zł**.

Kolejnym zadaniem własnym gminy stanowiącym formę pomocy środowiskowej są **usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze**, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane w miejscu zamieszkania osoby chorej lub niepełnosprawnej. Usługi opiekuńcze świadczone są na rzecz osób, które ze względu na stan zdrowia i wiek bezwzględnie tej pomocy wymagają. Są to głównie osoby samotne i samotnie zamieszkujące, którym rodzina nie jest w stanie zabezpieczyć właściwej opieki. Usługi opiekuńcze zapewniają pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, pielęgnację wg zaleceń lekarskich i w miarę możliwości spełniają również funkcję podtrzymywania kontaktów z otoczeniem. Samotna starość i związane z nią zniechęcenie, choroby - znacznie ograniczające samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie - coraz częściej wymuszają konieczność korzystania z tej formy pomocy. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są na rzecz osób, których stan zdrowia wymaga specjalnej opieki takiej jak: zmiana opatrunków przy odleżynach, zmiana cewników itp. czyli specjalnych kwalifikacji zawodowych. Dlatego wykonują te usługi głównie pielęgniarki, rehabilitanci, pedagodzy, terapeuci.

W 2013 r. z usług opiekuńczych (w tym również ze specjalistycznych) skorzystało **156 osób**, (wzrost o 24 osoby w porównaniu do 2012 r.) z łącznej liczby 33.258 godzin usługowych, o wartości **358.428,- zł**.

Średnio miesięcznie 1 osoba skorzystała z ok. 18 godzin usług. Pełny koszt 1 godziny usługi opiekuńczej podstawowej wynosił 10,16 zł, natomiast 1 godziny usługi specjalistycznej, w zależności od rodzaju: 14,00 zł, 14,00 zł, 13,00 zł i 10,50 zł.

W podanych wyżej wydatkach udział kosztów na specjalistyczne usługi opiekuńcze finansowanych ze środków własnych gminy – czyli kierowanych do osób bez zaburzeń psychicznych – wyniósł 85.297,- zł, a skorzystały z nich 33 osoby, z łącznej liczby 6.218 godzin usługowych. W 2013 r. usługi opiekuńcze realizowała firma wyłoniona z przetargu nieograniczonym: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej CURATUM ul. Z. Augusta 29 w Bolesławcu.

Najbardziej kosztownym zadaniem własnym gminy jest dopłata za **pobyt w domach pomocy społecznej**. Mieszkańcy Bolesławca, których stan zdrowia bezwzględnie wymagał skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę, przebywają w domach pomocy społecznej w najbliższej okolicy, tj. w Zgorzelcu, Legnickim Polu, Nielestnie, Krośnicach, Mirsku, Wrocławiu, a od kwietnia 2012 r. również w Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu.

W 2013 r. w domach pomocy społecznej przebywało 68 osób a na opłatę ich pobytu wydatkowano łącznie kwotę **1.357.200,- zł**. W Domu Pomocy Społecznej w Bolesławcu przebywało 47 osób, a dopłata do ich pobytu wyniosła 788.318,- zł. Natomiast poza naszym miastem w domach pomocy społecznej przebywało 21 osób, dopłata dla nich wyniosła 568.882 zł.

Ważnym zadaniem obowiązkowym gminy jest **udzielanie schronienia osobom bezdomnym**. Gmina Miejska Bolesławiec wspiera dotacją działalność Schroniska dla osób bezdomnych w Bolesławcu, prowadzonego przez Polski Czerwony Krzyż. Pracownicy socjalni Ośrodka ściśle współpracują z personelem Schroniska: przygotowując wywiady środowiskowe z wnioskami na zasiłki stałe, zasiłki okresowe oraz pomoc celową, np. na wyrobienie dowodu osobistego, na zakup leków, lub w celu wysłania wywiadów do innych ośrodków pomocy społecznej.

Tutejszy Ośrodek współpracuje z innymi schroniskami i noclegowniami w całej Polsce, gdzie przebywają bezdomni z ostatnim meldunkiem z Bolesławca. Za pobyt bezdomnych w innych placówkach Ośrodek pokrywa koszty wg not obciążeniowych. W 2013 r. z tego tytułu wydano **37.528,- zł** za pobyt 18 osób bezdomnych w schroniskach poza naszym miastem, np. w Zgorzelcu, w Leśnej, we Wrocławiu, w Jeleniej Górze, w Bogatyni.

Dodatkowo w sezonie zimowym (grudzień 2012 r. – kwiecień 2013 r.) dzięki współpracy z proboszczem parafii rzymskokatolickiej pw. Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa przy ul. Orzeszkowej w Bolesławcu uruchomiono Ogrzewalnię dla osób bezdomnych, z której noclegów w godzinach od 19.00 do 7.00 skorzystało 37 osób. Koszty utrzymania ogrzewalni pokryto ze środków działalności naszego Ośrodka.

Pomoc fakultatywna (uznaniowa) realizowana w **postaci zasiłków celowych** przyznawana jest w szczególności **na opał** (377 rodzin), **na leki** (268 rodzin), **na opłatę kosztów stałych przedszkola** (15 dzieci), a także w szczególnie trudnych sytuacjach na opłatę rachunków za energię elektryczną, gaz, czynsz, na zakup odzieży i obuwia oraz na dofinansowanie innych potrzeb związanych z bieżącym utrzymaniem. Łącznie z zasiłków celowych skorzystało **694 rodzin** na kwotę **400.369,- zł**. Zasiłki pieniężne w uzasadnionych przypadkach, a w szczególności korzystania ze świadczeń pieniężnych w sposób niezgodny z przeznaczeniem realizowane były w formie rzeczowej, tj. w bonach towarowych oraz talonach na opał. Bony towarowe realizowane były w sklepie „INTERMARCHE” na łączną kwotę 54.850,- zł, natomiast talony na opał realizowano w składzie opałowym: Polskie Składy Opałowe na kwotę 30.444,- zł.

Tabela nr 5: Realizacja zadań własnych bez programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (3.846.930,- zł)

Rodzaj świadczenia	Liczba gospodarstw Domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Kwota świadczeń w zł
Schronienie	18	18	37.528,-
Zasiłki celowe i pomoc w naturze w tym: - na opał - na leki - na przedszkola - pozostałe zas. celowe	694	1.551	400.369,- 187.440,- 49.019,- 25.191,- 138.719,-
Zasiłki okresowe: w tym z powodu: - bezrobocia:	670 614	1.564 1.440	877.180,- 751.432,-

Zasiłki stałe – ogółem	199	261	721.562,-
w tym dla osoby			
-samotnie	157	157	632.481,-
gospodarującej			
- pozostającej w rodzinie	42	104	89.081,-
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	186	X	62.519,-
Usługi opiekuńcze	156	179	358.428,-
w tym specjalistyczne			
usługi opiekuńcze	33	54	85.297,-
Dopłaty do pobytu w domach pomocy społecznej	68	68	1.357.200,-
Pogrzeby	11		32.144,-
RAZEM:			3.846.930,-

1.3. Praca socjalna i inna działalność Ośrodka na rzecz mieszkańców

Szczególnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest **praca socjalna**, która prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Jest to na bieżąco wykonywana czynność zawodowa 19 pracowników socjalnych tut. Ośrodka. Praca socjalna to zawód, który promuje społeczne zmiany, skupia się na rozwiązywaniu problemów i zmianach w środowisku. Zadaniem pracowników socjalnych w kontaktach z podopiecznymi jest wzmocnianie ich kompetencji i poprawianie funkcjonowania społecznego, podejmowanie interwencji dokładnie tam, gdzie dochodzi do wzajemnego oddziaływania ludzi z ich środowiskiem. Praca socjalna opiera się również na świadczeniu wszelkiego rodzaju poradnictwa, m.in. prawnego, ekonomicznego, psychologicznego, pedagogicznego, a także na podejmowaniu różnych działań w celu załatwienia trudnych spraw klientów. Ten osobisty rodzaj usług społecznych znajduje zastosowanie nie tylko w pracy na rzecz ubogich, ale obejmuje większą populację potrzebujących pomocy, którymi są również osoby i rodziny samodzielne ekonomicznie, ale bezradne wobec trudności czy problemów jakie wystąpiły w ich życiu, a mających często związek z alkoholizmem, przemocą, bezrobociem, długotrwałą chorobą czy inwalidztwem. Na bieżąco pracownicy socjalni podejmują czynną współpracę ze szkołami, Sądem, Prokuraturą, Policją, Strażą Miejską, Powiatowym Urzędem Pracy, zakładami pracy, zakładami służby zdrowia oraz wieloma innymi instytucjami, jak również organizacjami społecznymi.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni udzielili pomocy w postaci pracy socjalnej **1.107 rodzinom** (w nich 2.361 osób), w tym wyłącznie z pracy socjalnej skorzystało 175 rodzin. Pracownicy socjalni już od kilku lat mogą stosować w pracy socjalnej specyficzne narzędzie, jakim jest **kontrakt socjalny** zawierany w celu podniesienia skuteczności działań socjalnych w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia swoich problemów. Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego i podopiecznego), w ramach wspólnie podejmowanych działań. Odmowa ze strony klienta zawarcia kontraktu socjalnego z pracownikiem socjalnym może stanowić podstawę do odmowy lub ograniczenia pomocy.

Podkreślić także należy, iż pracownicy socjalni w ramach swoich służbowych obowiązków biorą udział w procedurach Niebieskiej Karty podejmowanych w związku z działalnością Zespołu Interdyscyplinarnego przeciwdziałającego zjawisku przemocy w rodzinie.

W 2013 r. Zespół przyjął **136 Niebieskich Kart**, zdecydowaną ich większość założyli funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Bolesławcu (118) w związku z bezpośrednią interwencją w rodzinie. Odbyło się **305 posiedzeń grup roboczych**, w tym aż 74 rodziny wymagały zorganizowania co najmniej 2 lub więcej spotkań. W wyniku prowadzenia procedury Niebieskiej karty:

- 9 osób podjęło stacjonarne leczenie odwykowe,
- wobec 4 osób złożono wnioski o leczenie do Sądu Rodzinnego,
- wobec kolejnych 4 osób stosujących przemoc na wniosek pracowników socjalnych odwieszono Postanowieniem Sądu karę pozbawienia wolności,
- ponadto podjęto postępowanie przygotowawcze zgłaszając do Prokuratury 7 osób, co do których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie .

Aktywność Ośrodka przejawia się również w innych działaniach:

1/ Od 2007 roku systematycznie nasz **Ośrodek pozyskuje środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego** na realizację projektu systemowego pn. „Działając wykorzystujesz szansę”. W 2013 r. kwota dofinansowania wyniosła **159.874,- zł**.

W projekcie wzięło udział 18 osób w wieku od 18 do 60 lat, mieszkańców Bolesławca, które korzystały z pomocy społecznej głównie z powodu przedłużającego się bezrobocia.

Działania projektowe obejmowały:

- zawarcie kontraktu socjalnego,
- indywidualne spotkania z doradcą zawodowym,
- warsztaty wyjazdowe z psychoterapeutą,
- szkolenia, kursy zawodowe,
- indywidualne spotkania z psychoterapeutą.

Celem głównym projektu było zwiększenie, w okresie 12 miesięcy, szans na znalezienie zatrudnienia przez wybranych klientów MOPS w Bolesławcu bezrobotnych i zagrożonych tzw. bezrobociem pokoleniowym.

Cele szczegółowe:

- nabycie pozytywnych wzorców związanych z poszukiwaniem pracy i umiejętności poruszania się na rynku pracy,
- zwiększenie umiejętności zawodowych dostosowanych do rynku pracy,
- podniesienie świadomości skutków bezrobocia,
- zwiększenie dbałości o własny wizerunek.

Rezultaty projektu:

- realizacja 18 kontraktów socjalnych,
- 18 osób uczestniczyło w indywidualnych spotkaniach z doradcą zawodowym i psychoterapeutą, w tym 10 kobiet i 8 mężczyzn,
- 18 osób podniosło swoje kwalifikacje zawodowe,
- uczestnictwo w 3 kursach zawodowych: Prawo jazdy kat. B (11 osób), „Opiekun osoby starszej z podstawą języka niemieckiego” (4 osoby), Obsługa stacji LPG + wózek widłowy (3 osoby),
- udział w warsztacie: „Kreowanie własnego wizerunku z podstawami wizażu” (18 osób),
- udział w festynie integracyjnym (18 osób + rodziny),
- 18 uczestników zakończyło udział w projekcie;

Kurs „Opiekun osób starszych z podstawą języka niemieckiego „

Kurs „Napełnianie zbiorników pojazdów samochodowych zasilanych gazem skroplonym LPG oraz kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym i bezpieczna obsługa wymiany butli gazowej

Kurs „Prawa jazdy kat. B”

Festyn Integracyjny październik 2013 r.

2/ Od 2009 r. Ośrodek realizuje projekt pn. „Miasto bez granic”, którego głównym celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców osiedla przy ul. Kościuszki II poprzez prowadzenie Osiedlowego Klubu dla Dzieci i Młodzieży. Klub mieści się w powiększonym lokalu mieszkalnym, przekazanym w tym celu naszemu Ośrodkowi (1 duży pokój z aneksem kuchennym, łazienką). Zajęcia w Klubie były prowadzone przez 2 pedagogów zatrudnionych na umowę zlecenie. Koszt projektu w 2013 r. wyniósł łącznie **52.957,50 zł** i został sfinansowany z funduszu na przeciwdziałanie alkoholizmowi – dlatego kwoty tej nie ujęto w budżecie ogólnych wydatków MOPS (wydatki dotyczyły m.in. doposażenia Klubu, czyli zakup środków dydaktycznych, opłat za media, itp. oraz wynagrodzeń pracowników). Szczegółowy opis realizacji programu opisano w **załączniku** do niniejszego sprawozdania.

3/ Pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w celu ustalenia możliwości podjęcia zatrudnienia przez osoby korzystające z pomocy społecznej, szczególnie długotrwale bezrobotnych. Efektem tej współpracy jest organizacja prac społecznie użytecznych w 17 jednostkach i instytucjach publicznych podległych Urzędowi Miasta, w których w 2013 r. średnio miesięcznie prace te wykonywało **46 osób**, które ogółem przepracowały **16.278 godzin**.

4/ Od października 2012 r. w MOPS działa Centrum Wolontariatu. Jego celem jest wspieranie przez wolontariuszy niektórych działań pracowników socjalnych, tworzenie siatki więzów międzyludzkich, przełamywanie stereotypu, że pomoc społeczna to tylko „rozdawanie pieniędzy”, współdziałanie z pracownikami w realizacji misji Ośrodka. W 2013 r. podpisano porozumienie o współpracy z 12 wolontariuszami (8 osób to młodzież i 4 osoby dorosłe).

Działania jakie podejmują to głównie:

- pomoc w nauce dzieciom naszych podopiecznych,
- towarzyszenie osobom starszym i samotnym oraz przebywającym w DPS w Bolesławcu,
- wykonywanie bezpłatnie drobnych napraw na rzecz podopiecznych MOPS-u,

- pomoc w organizowaniu imprez okolicznościowych, np. przy Zabawie Choinkowej, w XIII Spotkaniu Opłatkowym Osób Niepełnosprawnych, w obchodzie Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, w festynie integracyjnym uczestników projektu „Działając – Wykorzystujesz Szansę”;

W 2013 r. 4 naszych wolontariuszy zostało wyróżnionych w konkursie: Wolontariusz Roku Powiatu Bolesławieckiego.

5/ Ośrodek w 2013 r. (podobnie jak w latach poprzednich) ściśle współpracował z TPD w zakresie dystrybucji żywności z Unii Europejskiej dla najuboższych mieszkańców Bolesławca. W tym celu wydatkowano środki finansowe w wys. **24.292,- zł** (ujęte w kosztach działalności Ośrodka). Z żywności ogółem: 157.492 kg o wartości 629.968 zł skorzystało 2.561 osób. Średnio 1 osoba otrzymała w ciągu roku 61,5 kg żywności (asortyment: masło, mleko, mąka, sery, makaron, kasza, ryż, olej, konserwy mięsne, dania mięsne w puszkach, zupy, dżemy, cukier, puszki groszku z marchewką, koncentrat pomidorowy, płatki kukurydziane, herbatniki). Przy wydawaniu żywności czynnie uczestniczyło 2 pracowników socjalnych MOPS-u w charakterze wolontariuszy. Ponadto Ośrodek uczestniczył w organizacji Spotkania Opłatkowego osób Niepełnosprawnych, dla których przygotowano paczki o łącznej wartości **11.000,- zł**.

6/ Ośrodek przeprowadzał rekrutację beneficjentów do projektu „Be Fair – Internet jako dobro wspólne” realizowanego przez nasze miasto. Nabór prowadzony był na podstawie ewidencji osób korzystających ze świadczeń realizowanych przez Ośrodek, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców osiedla socjalnego przy ul. Kościuszki II. W projekcie przewiduje się udział 200 beneficjentów (+ 20 na liście rezerwowej). Bezpośrednio naborem

zajmuje się 2 pracownikami socjalnymi, którzy prowadzą także akcję informacyjną i promocyjną na terenie naszego miasta.

7/ 10 grudnia 2013 r. podpisano porozumienie o współpracy pn.: „Bolesławieckie Partnerstwo Lokalne – Aktywni z Pasją”. Porozumienie zrzesza przedstawicieli 9 podmiotów, których głównym celem jest aktywizacja mieszkańców Miasta Bolesławiec poprzez twórcze i innowacyjne wykorzystanie potencjału ludzi, zasobów, skonsolidowanie działań i nastawienie na współpracę, wzajemne wspieranie oraz organizowanie lokalnych inicjatyw społecznych i obywatelskich.

8/ W 2013 r. pracownicy Ośrodka realizowali także projekty społeczne:

- ❖ Tradycyjnie od co najmniej 20 lat pracownicy socjalni Ośrodka organizują w okresie karnawałowym (w styczniu lub na początku lutego każdego roku) Zabawę Choinkową dla **50 dzieci z ubogich rodzin**. W tym celu wykorzystuje się salę Domu Dziennego Pobytu. Przygotowanie paczek, poczęstunku, przystrojenia sali, zorganizowanie oprawy muzycznej odbywa się wyłącznie dzięki aktywności pracowników, którzy pozyskują gotowe artykuły cukiernicze, owoce, napoje i inne dary oraz środki finansowe od darczyńców – właścicieli hurtowni, sklepów, zakładów pracy. W 2013 r. impreza odbyła się w sobotę 09 lutego 2013 r. Paczki dla dzieci przygotowała firma HOERBIGER z ul. Modłowej 10 w Bolesławcu.
- ❖ W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Świętej Marii de Mattias z Bolesławca tutaj Ośrodek pozyskał 48 nowych par butów zimowych (damskich i męskich), które zostały przekazane osobom potrzebującym.
- ❖ W grudniu 2013 r. Ośrodek zorganizował wspólnie z TPD i wolontariuszami zbiórkę artykułów żywnościowych i konserw w marketach: Inter-Marche i Carrefour, z których następnie pracownicy Ośrodka sporządzili 30 paczek świątecznych, które zostały przekazane ubogim rodzinom wielodzietnym w Bolesławcu.

Zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza oraz ewolucja potrzeb społecznych, w tym oczekiwań osób i rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, przyczynia się do stawiania przed systemem pomocy społecznej nowych wyzwań.

W Departamencie Pomocy Społecznej opracowywane są zmiany do ustawy o pomocy społecznej, których priorytetowym celem jest poprawa efektywności działań wszystkich instytucji i podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej dla uzyskania skutecznego wsparcia, umożliwiającego przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Proponowane rozwiązania wychodzą naprzeciw najpoważniejszym problemom społecznym, takim jak: ubóstwo, bezrobocie, starzenie się populacji oraz pogłębiająca się dezintegracja grup społecznych.

Zbudowany model pomocy społecznej pierwotnie łagodził społeczne koszty reform gospodarczych lat 90-tych, koncentrując się na wspieraniu najuboższych, którzy nie potrafili odnaleźć się w nowej rzeczywistości społecznej.

W ostatnich latach w działaniach pomocy społecznej ujawniają się nowe tendencje, będące również wypadkową realizowanych w latach 2007-2013 projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, które spowodowały wykształcenie się dominującej funkcji ratowniczej w pomocy społecznej, wobec osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wyrażanej prozatrudnieniowym kierunkiem działań (tylko wzrost zatrudnienia może zmniejszyć napięcia i niespójność społeczną oraz skalę ubóstwa gospodarstw

domowych), a także dominację w indywidualnej pracy socjalnej procedur przyznawania świadczeń pieniężnych, dla natychmiastowego łagodzenia codziennych trudności osób i rodzin.

Coraz bardziej ujawnia się potrzeba rozwijania usług interwencyjnych adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych, jako skutek demograficznego procesu starzenia się polskiego społeczeństwa. Na dalszy plan zeszyły działania profilaktyczne i aktywizujące wobec osób, rodzin i środowiska lokalnego.

Zapowiadane zmiany mają sprawić, iż odbiorca pomocy społecznej stanie się podmiotem tego systemu, mającym większy niż dotychczas wpływ na pokonanie swojej trudnej sytuacji życiowej, poprzez nie tylko współpracę z pracownikiem socjalnym, ale także poprzez świadomy wybór oferowanych usług socjalnych.

Rozdział II

ZADANIA REALIZOWANE W OPARCIU O USTAWĘ O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH ORAZ O USTAWĘ O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. nr 139 poz. 992 z 2006 r.) i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. nr 1 poz. 7 z 2009 r.). Przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, opłaca składki emerytalno-rentowe oraz zdrowotne od wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego. Dodatkowo od 01 kwietnia 2013 r. Sekcja realizuje również Program Rządowy o wspieraniu osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Rozporządzenie RM z 26 marca 2013r.)

Tutejszy Ośrodek jest jedynym organem właściwym do wypłacania świadczeń rodzinnych, a od października 2008 r. również świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla wszystkich mieszkańców Gminy Miejskiej Bolesławiec.

Działalność Ośrodka w tym zakresie jest finansowana z budżetu państwa.

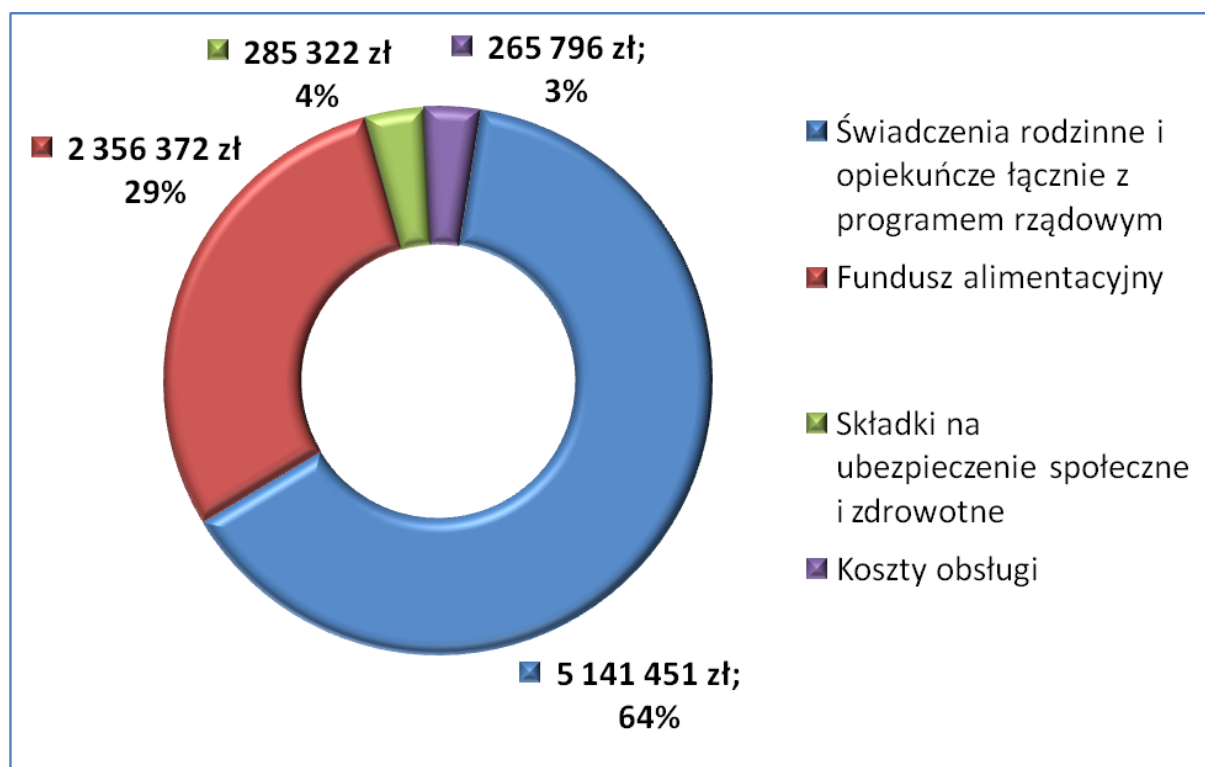
Na realizację powyższych zadań w 2013 roku wydatkowano środki finansowe w łącznej kwocie **8.048.941 zł**, (w tym środki z Gminy Miejskiej 30.960 zł). W związku z realizacją świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego Sekcja przyjęła w 2013 r. **2.003** wnioski o ustalenie prawa do powyższych świadczeń, wydała **2.709** decyzji administracyjnych (przyznających, zmieniających, zawieszających, uchylających bądź odmawiających przyznania świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego, stwierdzających wysokość nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego i innych).

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia rodzinne wynosi 539 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie i 623 zł miesięcznie w przypadku rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Natomiast wysokość zasiłków rodzinnych wynosiła:

- 77 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia,
- 106 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 r. ż.
- 115 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 r. ż.

Kryterium dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosi bez zmian 725 zł miesięcznie (netto) na osobę w rodzinie, a kwota świadczenia odpowiada wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż 500 zł na dziecko.

Rys.4 Wydatki na realizację i wypłatę świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego

Ogólnie wydatki na realizację tego zadania w 2013 r. przedstawiają się następująco:

1/ wypłata świadczeń rodzinnych wraz z wypłatą św. pielęgnacyjnego i zas. pielęgnacyjnego	5.014.251 zł
2/ wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2.356.372 zł
3/ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla 60 osób, które pobierają świadczenie pielęgnacyjne, a osoba nie podlega tym ubezpieczeniom z innego tytułu, nie ukończyła określonego wieku i nie posiada okresu składkowego do świadczeń emerytalnych,	241.822 zł
4/ opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 82 osób	43.500 zł
5/ wypłata dodatków do św. pielęgnacyjnych na podstawie Programu Rządowego od kwietnia 2013 r.	127.200 zł
6/ koszty obsługi, w tym wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń pracowników (5osób) realizujących świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz pozostałe wydatki.	265.796 zł

Razem: 8.048.941,- zł

Tabela nr 6: Realizacja świadczeń rodzinnych w 2013 r. z możliwością porównania danych z 2012 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł		Liczba świadczeń narastająco od początku roku	
		3/2012 rok	3/2013 rok	4/2012	4/2013
1.	Zasiłki rodzinne	1.486.888	1.558.979	17.186	16.094
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	968.014	909.584	6.679	6.238
2.1.	urodzenie dziecka (1.000 zł)	88.000	107.000	88	107
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł)	307.884	263.854	830	670
2.3.	samotnego wychowywania dziecka (170 zł)	177.620	159.150	1.018	907
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	79.020	80.780	1.040	1.057
2.4.1	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5. roku życia (60 zł)	12.540	11.340	209	189
2.4.2	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5. roku życia (80 zł)	66.480	69.440	831	868
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł)	100.900	96.800	1.009	968
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	8.910	8.640	123	112
2.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła (90 zł)	6.210	6.840	69	76
2.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła (50 zł)	2.700	1.800	54	36
2.7.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej (80 zł)	205.680	193.360	2.571	2.417
3.	zasiłki pielęgnacyjne (153 zł)	1.570.851	1.587.373	10.267	10.375
4.	świadczenia pielęgnacyjne (620 zł m-nie)	751.453	679.421	1.505	1.231
5.	Specjalny zas. opiekuńczy (520 zł m-nie)	-	16.692	-	33
6.	dopłata do św. pielęgnacyjnego dla osób pobierających św. pielęgnacyjne (100 zł)	69.500	43.200	695	432
7.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (1.000 zł)	334.000	374.000	334	374
8.	Program Rządowy – dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych (200 zł m-nie)	-	127.200	-	636
8.	Razem	5.180.706	5.141.451	36.666	35.258

Tabela nr 7: Miesięczne wydatkowanie świadczeń rodzinnych dla rodzin:

Lp	Wyszczególnienie	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2013 roku											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	1480	1504	1502	1517	1520	1528	1507	1516	1491	1505	1253	1396
2.	Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	690	710	724	744	749	766	779	783	756	759	492	621
3.	na 1 dziecko	325	333	336	346	349	354	360	360	356	354	212	270
4.	na 2 dzieci	231	241	250	260	260	268	274	279	261	262	170	214
5.	na 3 dzieci	96	97	99	98	100	102	103	102	99	101	75	95
6.	na 4 i więcej dzieci	36	37	37	38	38	40	40	40	38	40	34	41

Tabela nr 8: Miesięczne wydatkowanie świadczeń alimentacyjnych dla rodzin:

Lp.	Wyszczególnienie	2013 rok											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	319	323	326	334	341	348	350	353	331	252	293	304
2.	Liczba osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego	479	485	487	496	504	513	508	519	483	381	431	449

Średnia miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 2013 r. wyniosła 323 (zwiększyła się w stosunku do 2012 r. o 30 rodzin), natomiast liczba osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oznacza liczbę dzieci, na które zasądzone były alimenty nie egzekwowalne przez komorników.

Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego zobowiązana jest również do prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. W tym zakresie w 2013 r. podjęto szereg działań:

- 1) wysłano do 244 dłużników wezwanie do stawienia się w tutejszym Ośrodku, celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczeń majątkowych,
- 2) przeprowadzono 104 wywiady alimentacyjne i odebrano 104 oświadczenia majątkowe,
- 3) skierowano 88 wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy w Bolesławcu z zapytaniem o status dłużników alimentacyjnych,
- 4) skierowano 38 wniosków o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,
- 5) skierowano 77 pism do komornika sądowego o ustalenie miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych,
- 6) skierowano 10 wniosków do Starostwa Powiatowego w Bolesławcu o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym,
- 7) skierowano 8 wniosków do Prokuratury Rejonowej (ze względu na miejsce zamieszkania przedstawiciela ustawowego lub osoby uprawnionej) o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 §1 Kodeksu karnego,
- 8) skierowano 125 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników mieszkających poza Bolesławcem,
- 9) do 13 dłużników wysłano zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,- wydano 17 decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 10) wydano 2 decyzje umarzające postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 11) 337 dłużnikom wydano zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należność tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną lub przedstawiciela ustawowego świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 12) wydano 312 decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną lub przedstawiciela ustawowego świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 13) wydano 172 upomnienia do decyzji żądających zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną lub przedstawiciela ustawowego świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 14) w 104 przypadkach przekazano komornikom sądowym istotne informacje, mające wpływ na egzekucję, przede wszystkim wynikających z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń alimentacyjnych,
- 15) 30 dłużników alimentacyjnych zobowiązano do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bolesławcu jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy,
- 16) skierowano 92 tytuły wykonawcze do Urzędu Skarbowego w Bolesławcu.

Wynikiem m.in. tych działań było pozyskanie z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wydatków poniesionych na wypłatę wierzycielkom świadczeń kwoty w wys. **384.925 zł**, z czego 111.494,- zł to dochód Gminy Miejskiej Bolesławiec, 23.275,- zł dochody innych gmin, a 250.156,- zł – stanowiło dochód Państwa (w tym odsetki 62.018 zł) .

Rozdział III

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, realizując zadania nałożone ustawą o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 roku (Dz. U. Nr 71, poz.734, z późn. zm.) przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe mieszkańcom Gminy Miejskiej Bolesławiec.

W 2013 r. na dodatki mieszkaniowe wydatkowano kwotę: **1.571.741** zł, wzrost wydatków w porównaniu z rokiem poprzednim o kwotę: 105.986,-zł .

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano łącznie: **1.318** wniosków w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego i wydano łącznie **1.466** decyzji administracyjnych:

- 1.245 decyzji pozytywnych,
- 58 decyzji negatywnych,
- 14 decyzji o umorzeniu postępowania (z urzędu lub na żądanie strony),
- 75 decyzji o wstrzymaniu dodatku mieszkaniowego z tytułu zaległości w dopłacie do dodatku do pełnej wysokości czynszu,
- 48 decyzji o ponownej wypłacie w/w dodatku,
- 26 decyzji o wstrzymaniu wypłaty dodatku z tytułu: zamiany lub sprzedaży mieszkania, oraz zgonu,

1 wniosek pozostawiono w aktach bez rozpatrzenia, z uwagi na brak uzupełnienia wniosku w trybie art. 64 kpa,

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę przyznanych dodatków mieszkaniowych w okresie: od 01 stycznia do 31 grudnia 2013 r. wg ich wysokości:

- do wysokości: 50,00 zł	-	dla 37	wnioskodawców,
- od 50,00 zł – 100,00 zł	-	dla 144	wnioskodawców,
- od 100,00 zł do 150,00 zł	-	dla 223	wnioskodawców,
- od 150,00 zł do 200,00 zł	-	dla 224	wnioskodawców,
- 200,00 zł i powyżej	-	dla 617	wnioskodawców
=====			
Ogółem:	-	dla 1.245 wnioskodawców	

Tabela nr 9: Zestawienie przyznanych dodatków mieszkaniowych wg ilości osób w gospodarstwie domowym:

Liczba osób w gosp. dom.	1	2	3	4	5	> 5	RAZEM
Liczba wnioskodawców:	433	259	249	167	96	41	1.245

Rzeczywista liczba gospodarstw domowych, które skorzystały z dodatku mieszkaniowego w 2013 r. - pobierając od 1 do maksymalnie 12 świadczeń - wyniosła **887 gospodarstw domowych.**

Liczbę fizycznie wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2013 roku przedstawia poniższe zestawienie, które uwzględnia liczbę wstrzymanych i zwróconych dodatków mieszkaniowych z różnych tytułów:

Tabela nr 10:

ZASOBY MIESZKANIOWE	GMINNE	SPÓŁDZIELCZE	T.B.S.	WSPÓLNOTY	PRYWATNE	INNE	OGÓLEM
LICZBA PRZYZNANYCH DODATKÓW	3.978	1.455	154	1.762	0	126	7.475
WSTRZYMANIA I ZWROTY	95	28	0	42	0	3	153
LICZBA WYPŁACONYCH DODATKÓW	3.883	1.427	154	1.720	0	123	7.307

W analizowanym 2013 roku wstrzymano wypłatę: **153** dodatków mieszkaniowych z tytułu:

- braku dopłaty do dodatku mieszkaniowego do pełnej wysokości czynszu,
- zamiany i sprzedaży mieszkań,
- zgonu Wnioskodawcy.

Tabela nr 11: Kwoty dodatków mieszkaniowych, przekazane użytkownikom mieszkań znajdujących się w niżej wymienionych zasobach:

L.p.	ZASOBY MIESZK.	LICZBA DOD.	WYPŁACONO (ZŁ)	ZWROTY (ZŁ)	WPLACONO (ZŁ)	ŚREDNI DOD. (ZŁ)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6) = (4 - 5)	(7)
1.	gminne	3.883	918.932,14	2.187,19	916.744,95	236,09
2.	spółdzielcze	1.427	257.646,12	519,74	257.126,38	180,19
3.	wspól. mieszk.	1.720	330.969,78	1.834,20	329.135,58	191,36
4.	prywatne	-	-	-	-	-
5.	T.B.S.	154	39.661,37	-	39.661,37	257,54
6.	Inne	123	29.802,74	246,53	29.556,21	240,29
OGÓLEM		7.307	1.577.012,15	4.787,66	1.572.224,49	215,17

Zasoby mieszkaniowe obejmują:

Ad 1. **gminne**

Ad.2 **spółdzielcze**

Ad.3 **wspólnoty mieszkaniowe**

- Gminy Miejskiej Bolesławiec,
- Spółdzielni Mieszkaniowej "Bolesławianka" i S.M. "POMONA"
- dla których zarządcami nieruchomości są:
Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z O.O.,
Pan Jarosław Molenda, Pan Antoni Mariowski,
Pani Joanna Strzelecka - "CIVITAS",
Zespół Zarządców Nieruchomości WAM
- właścicieli domków jednorodzinnych,
- Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z O.O.,
- Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, PKP, P.P.H.U "GAMMA"
Sp. J., Energia Pro,

Ad. 4. **prywatne**

Ad. 5. **T.B.S.**

Ad. 6. **inne**

Jak wynika z powyższego zestawienia: średnia miesięczna wysokość wypłaconego dodatku mieszkaniowego w 2013 roku wyniosła: **215,17 zł** miesięcznie (199,06 zł w 2012 r.). Najniższy dodatek mieszkaniowy wypłacono w zasobach „spółdzielczych” i wyniósł on średnio: **180,19 zł** miesięcznie, a najwyższy w zasobach „TBS” i wyniósł: **257,54 zł** miesięcznie.

Przyczyny wzrostu kwoty - ” średniego miesięcznego dodatku mieszkaniowego ” w 2013 r. to:

1. wzrost wydatków mieszkaniowych, w tym:

- zwiększenie kwoty stawki bazowej czynszu w komunalnych zasobach mieszkaniowych: od 1 stycznia 2013 r. do wysokości: **5,65 zł za 1 m²** (z kwoty: 5,14 zł za 1 m² w 2012 r. - **wzrost o 9,92 %**),
- zwiększenie stawki opłat za wywóz nieczystości stałych (śmieci) od 1 lipca 2013 r. do średnio: **13 zł na osobę** miesięcznie (średnia za śmieci segregowane: 11 zł i bez segregacji: 15 zł). W 2012 r. stawka wynosiła: 9 zł na osobę miesięcznie - **wzrost o 44,44 %**.

2. **wzrost ceny 1 kWh energii elektrycznej**, będącej podstawą wyliczenia kwoty ryczałtu w lokalach nie posiadających: centralnego ogrzewania, centralnej ciepłej wody i instalacji gazu przewodowego (w taryfie G11 z kwoty: 0,5732 zł do 0,5836 zł - wzrost o 1,81 %),

3. **spadek dochodów gospodarstw domowych** osób ubiegających się o przyznanie dodatku.

Z terenu Gminy Miejskiej Bolesławiec w 2013 r., wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego złożyło **1.318** wnioskodawców, wobec **1.314** ubiegających się o przyznanie w/w dodatku w 2012 r. Jednocześnie, praktycznie nie zauważa się wzrostu miesięcznej liczby wydanych decyzji, dotyczących przyznania dodatku mieszkaniowego: średniomiesięcznie: 108 (w roku ubiegłym: 107).

W związku z systematycznie obniżającym się poziomem dochodów mieszkańców, należy się liczyć ze wzrostem liczby osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego w 2014 roku. Do zwiększenia liczby wnioskodawców przyczyni się także, wprowadzenie od 1 stycznia 2014 r., nowej dopłaty do kosztów utrzymania mieszkań w formie dodatku energetycznego. Dodatek energetyczny przysługuje: **tylko** osobom pobierającym dodatek mieszkaniowy i jest wypłacany z budżetu państwa.

Ponadto, w związku ze wzrostem opłat mieszkaniowych, między innymi poprzez : wzrost od 01.07.2013 r. stawki za wywóz śmieci, systematyczny wzrost wpłat dokonywanych przez właścicieli lokali mieszkalnych na fundusz remontowy, wzrost opłat za energię elektryczną i inne – przewiduje się zwiększenie kwoty ”średniego miesięcznego dodatku mieszkaniowego” wypłacanego w 2014 r.

Wnioski: na 2014 r. w celu realizacji zadań nałożonych ustawą o dodatkach mieszkaniowych, należy zabezpieczyć (zaplanować) środki finansowe w wysokości: ok. **1.650.000 zł** (wzrost o ok. 5,0 % kwoty środków wydatkowanych w 2013 r.).

Informacje o warunkach i kryteriach przyznania dodatku mieszkaniowego i energetycznego, ukazują się sukcesywnie w prasie lokalnej i na bieżąco, są dostępne na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu. O możliwości korzystania z dodatku mieszkaniowego, a od stycznia br. również energetycznego, powszechnie informują zarządcy nieruchomości, wśród mieszkańców administrowanych przez siebie budynków mieszkalnych.

Rozdział IV

WNIOSKI i POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu kontynuował i poszerzył współpracę z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki dość dobrze rozbudowanej pomocy instytucjonalnej i usługowej oraz wyłożonej pracy pracowników możliwe było objęcie szerokim wsparciem wszystkich grup wiekowych mieszkańców naszego miasta wymagających pomocy. Przyznane środki finansowe pozwoliły na skuteczną realizację zadań ustawowych, jak i dodatkowych przedsięwzięć projektowych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, a także udział pracowników socjalnych w zadaniach wynikających z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Bolesławca.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej wpływające bezpośrednio na działalność merytoryczną Ośrodka oraz jakość i poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców:

- 1) od 2012 r. zadaniem obowiązkowym gminy jest prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej). W naszym mieście nie ma takiego mieszkania a potrzeby w tym zakresie, np. dla osób z zaburzeniami psychicznymi, są potwierdzone. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego (art. 53 ust.3 ustawy o pomocy społecznej);
- 2) zatrudnienie w Ośrodku co najmniej 2 asystentów rodziny, których działania efektywnie wsparłyby wieloprotymowe rodziny wielodzietne i niepełne z terenu naszego miasta. **Uwaga:** od stycznia 2015 r. jest to zadanie obowiązkowe gminy;
- 3) ujęcie w planie finansowym Ośrodka dodatkowych środków finansowych na opłacenie kosztów zatrudnienia na umowę zlecenie superwizora pracy socjalnej, z którego poradnictwa ma prawo korzystać pracownik socjalny, w celu zachowania i wzmocnienia kompetencji zawodowych, utrzymania wysokiego poziomu świadczonych usług oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego. **Uwaga:** powyższe uprawnienie wynika wprost z zapisu art. 121a ustawy o pomocy społecznej, który wszedł w życie z dniem 31 grudnia 2013 r.
- 4) zwiększenie zatrudnienia o 4 etaty, tj.: o 2 pracowników socjalnych, 1 pracownika w Sekcji Świadczeń Pomocy Społecznej, 1 pracownika w Sekcji Administracyjno-Ekonomicznej (księgowość). Co najmniej od 2 lat pracownicy wymienionych Sekcji, aby wywiązać się terminowo z nakładanych obowiązków, bardzo często pozostają w pracy po godzinach. Odczuwają silne zmęczenie, napięcie i stres, co nie pozostaje bez wpływu na ich zdrowie i wydajność .

- 5) pilne rozważenie możliwości utworzenia na terenie miasta miejsca pobytu dla osób bezdomnych niepełnosprawnych, wymagających opieki osób drugich.
O konieczności zabezpieczenia schronienia takim osobom najczęściej występuje do Ośrodka Szpital leczący pacjenta, stwierdzający równocześnie, że nie wymaga on już dalszej hospitalizacji. Zwykle stan zdrowia kwalifikuje takiego pacjenta do umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jednak miejsca w ZOL-ach są ograniczone, co sprawia, że czas oczekiwania na przyjęcie do nich wynosi średnio od 3 do 6 miesięcy, a niestety Schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez PCK w Bolesławcu nie jest przystosowane do przebywania w nim osób niepełnosprawnych.
- 6) stworzenie placówki dla osób bezdomnych typu Noclegownia lub Ogrzewalnia w miesiącach zimowych. W tym okresie w mieście wzrasta liczba bezdomnych a funkcjonujące Schronisko PCK posiada maksymalnie 40 miejsc. Z ogrzewalni korzystają bezdomni, którzy odmawiają skierowania do schronisk głównie z powodu regulaminów tam obowiązujących: utrzymanie abstynencji, podjęcie leczenia, aktywizacja zawodowa. Dlatego przez większość roku przebywają na działkach, prowadzą tułaczy tryb życia, a w zimowym okresie niskie temperatury stanowią dla nich realne zagrożenie życia. Ogrzewalnia funkcjonująca przez ostatnie 2 sezony zimowe w Bolesławcu była i jest rozwiązaniem tymczasowym, możliwym do zrealizowania tylko dzięki dobrej woli ks. Andrzeja Gidzińskiego.

ZAŁĄCZNIK

do sprawozdania z działalności MOPS za 2013 rok

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Osiedlowego Klubu Dzieci i Młodzieży z Osiedla Kościuszki w Bolesławcu w ramach realizacji programu pn. „Miasto bez granic” zgodnie z Porozumieniem nr 154/SP/12 w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2013 roku

A/ Informacje ogólne:

- **Cel główny:** ograniczenie poczucia wykluczenia społecznego wśród dzieci i młodzieży, rozwój prospołecznych postaw życiowych.
- **Cele szczegółowe:**
 - wypełnienie luki w opiece sprawowanej przez rodziców,
 - wzmocnienie u dzieci ich poczucia własnej wartości i motywacji do samodzielnego działania,
 - ograniczenie „syndromu prowincji”, czyli braku chęci do zdobywania wiedzy i pozytywnego wyróżniania się,
 - umożliwienie aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, ambicji życiowych i nadrabianie zaległości w szkole,
 - przerwanie pokoleniowej nieporadności rodzin.
- **Adresaci:** dzieci i młodzież Osiedla Kościuszki II w Bolesławcu z rodzin dysfunkcyjnych.
- **Realizatorzy:** 2 pedagogów zatrudnionych na umowę zlecenie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu.
- **Współpraca:** Prezydent Miasta Bolesławiec Piotr Roman, Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień Barbara Wojciechowska, Polski Czerwony Krzyż w Bolesławcu, Stowarzyszenie „My Razem”, Stowarzyszenie „Przemiana”, Ksiądz Proboszcz Andrzej Gidziński, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bolesławcu, Radny RM Stanisław Zmaczyński.

B/ Informacje z realizacji merytorycznej zadania:

W ramach projektu zrealizowano następujące zadania:

- zajęcia z profilaktyki uzależnień dotyczące używek np: alkoholu, narkotyków i nikotyny,
- zajęcia z pedagogiki zabawy służące rozładowaniu emocji, uczące współpracy i udzielania sobie wsparcia,
- zajęcia z elementami psychodramy,
- zajęcia plastyczno-techniczne również z uwzględnieniem treści terapeutycznych, np. diagnoza środowiska rodzinnego dziecka,
- zajęcia sportowe, - zajęcia kulinarne, - zajęcia komputerowe, - nauka gry w szachy.

Ponadto odbyło się wiele innych zdarzeń przygotowywanych specjalnie z okazji różnych świąt lub okoliczności sprzyjających ich organizacji:

❖ Ferie zimowe na lodowisku.

W okresie ferii zimowych Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bolesławcu zorganizował na lodowisku zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży z Osiedlowego Klubu w Bolesławcu.

❖ Wycieczka do Żywego Muzeum Ceramiki w Bolesławcu „Manufaktura”.

Podczas zwiedzania zakładu ceramiki, dzieci i młodzież miały możliwość poznania wszystkich etapów powstania naczyń ceramicznych, oraz sposobów zdobienia wyrobów z gliny. Na zakończenie wycieczki obejrzelismy przykładowy sklep z przepiękną bolesławiecką porcelaną.

❖ Uroczystość w Klubie z okazji Dnia Matki i Ojca.

26 maja uroczystości obchodziliśmy naszym klubie Dzień Matki i Ojca. Z tej okazji dzieci przygotowały występ dla swoich rodziców, a także własnoręcznie wykonane prezenty i laurki. Następnie po części oficjalnej przygotowany został słodki poczęstunek.

❖ Festyn rodzinny.

Z okazji Dnia Dziecka na osiedlowym placu zabaw odbył się Festyn Rodzinny. W programie pojawiły piosenki, wiersze wykonane przez dzieci, różne konkursy w których dzieci chętnie brały udział, wraz z rodzicami. Dużym powodzeniem cieszyła się loteria fantowa, oraz stół z pysznymi ciastami i napojami. Na zakończenie festynu nie mogło zabraknąć także smacznej kiełbaski pieczonej na ognisku.

❖ Warsztaty fotograficzne

Podczas wakacji dzieci zorganizowane miały dzięki uprzejmości MOPS warsztaty fotograficzne. Podczas ich trwania miały możliwość poznania teoretycznych szczegółów dotyczących poprawnego fotografowania. Mogły poznać sprzęt fotograficzny, który nie jest już powszechnie wykorzystywany. Dzięki temu mogły się przenieść w czasy klisz i analogowych fotografii. Zakończenie warsztatów, które prowadzone były w formie kursu było wykonanie własnej sesji fotograficznej.

❖ Wycieczka do ZOO

W okresie wakacyjnym dzieci wraz z opiekunami udały się na wycieczkę do wrocławskiego ZOO. Podczas zwiedzania dzieci zobaczyły wiele nieznanych gatunków zwierząt i ptaków, które dotychczas widywały tylko w książkach lub w telewizji.

Dzieciom i młodzieży najwięcej radości sprawiła wizyta w „Mini Zoo”, w którym każdy mógł nakarmić, dotknąć lub zrobić zdjęcie z najmniejszym mieszkańcem ZOO. Ciekawym dodatkiem wycieczki po ZOO było zwiedzenie Ogrodów Japońskich usytuowanych w bliskiej odległości od ogrodu zoologicznego. Podczas ich zwiedzania, dzieci miały okazję poznać wiele egzotycznych, niewystępujących w naszym kraju gatunków roślin. Wyjazd z Wrocławia zwieńczył pobyt w restauracji McDonalds. Dla wielu dzieci, ze względu na to, że był to ich pierwszy raz, była to atrakcja stawiana na równi ze zwiedzaniem ZOO.

- ❖ Odwiedzenie grobów na cmentarzu komunalnym w Bolesławcu.
Dnia 26 listopada 2013 r. dzieci wraz z opiekunami klubu wybrały się na komunalny cmentarz w Bolesławcu, celem uczczenia pamięci zmarłych.
Dla niektórych dzieci była to pierwsza taka wizyta na cmentarzu, w sposób bardzo odpowiedzialny i z przejęciem sprzątały te groby, o których nikt już nie pamięta.
- ❖ Zabawa Andrzejkowa.
30 listopada 2013 r. odbyła się w Klubie zabawa andrzejkowa. W miłej atmosferze i odpowiednio udekorowanej sali klubu na tę okazję, dzieci wzięły udział w zabawach i wróżbach. Dzieci bardzo miło spędziły czas na wróżbach takich jak: lanie wosku, serce imion, marsz buczków, kim będę w przyszłości. Wszystkie dzieci chętnie brały udział w zabawie i wróżbach andrzejkowych.
- ❖ Wyjście do kina „Forum” w Bolesławcu.
Dnia 6 grudnia 2013 r. z okazji mikołajek dzieci wraz z opiekunami udały się do kina Forum na bajkę „Kraina Lodu”, to opowieść o podróży Anny, dzielnej optymistki, która za wszelką cenę chciała odnaleźć swoją siostrę Elbę. Dzieci z przejęciem oglądały w niej bajeczne krajobrazy, uderzające efekty wizualne, ale także wciągającą historię sióstr. Bajka dostarczyła dzieciom niezapomnianych wrażeń, z uśmiechem na twarzy, pełni wrażeń wróciły do klubu.
- ❖ Uczestnictwo w Zimowej Spartakiadzie Świetlic Środowiskowych.
Dnia 12 grudnia 2013 r. odbyła się Spartakiada Świetlic Środowiskowych. Impreza sportowo-rekreacyjna zorganizowana była na miejskim lodowisku przez Miejski Ośrodek Sport i Rekreacji. Celem spartakiady było promowanie aktywnego stylu życia oraz integrowanie dzieci podczas gier i zabaw sportowych. W zawodach uczestniczy dziesięciu naszych podopiecznych.

- ❖ Jasełka.
Dnia 14 grudnia 2013 r. odbyła się wigilia w świetlicy u Ks. Andrzeja Gidzińskiego przy ulicy Elizy Orzeszkowej w Bolesławcu, na to spotkanie zostały zaproszone dzieci z rodzicami. Wigilijny poczęstunek zorganizowany był przez Polski Czerwony Krzyż ze współpracą opiekunów z osiedlowego klubu. PCK przygotował dla dzieci i rodziców poczęstunek oraz paczki, atrakcją spotkania wigilijnego było przedstawienie przez dzieci Jasełek.

Dodatkowo prowadzono zajęcia:

- rozwijające umiejętności manualne (zabawy konstrukcyjne, układanki, malowanie farbami, rysowanie, kolorowanie, wycinanie, wydzieranie, sklejanie, szycie i inne),
- wzbogacające posiadane wiadomości, zaspakajanie ciekawości świata (czytanie książek, pogadanki z dziećmi),
- kształtujące umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy (konkursy, zagadki, układanki, zabawy tematyczne, redagowanie gazetki klubowej, odrabianie prac domowych),
- kształtujące ekspresję ruchową (zabawy taneczne, zabawy ruchowe na placu zabaw),
- relaksujące (relaks przy muzyce, zabawy wyciszające, oglądanie filmów, bajek).

Podsumowanie

W ocenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu, jak i wychowawców zatrudnionych w Klubie funkcjonowanie takiej placówki na tym szczególnym osiedlu w sposób znaczący wpływa na życie wszystkich podopiecznych.

Na osiedlu socjalnym przy ulicy Kościuszki mieszka aktualnie 50 dzieci w wieku do lat 12 oraz 12 nastolatków w wieku do 18 roku życia. Stały udział w zajęciach bierze od 15 do 20 osób.

W toku prowadzonych działań wychowawczych i resocjalizacyjnych przez wychowawców Klubu duży nacisk został nałożony na naukę zasad i funkcjonowania w społeczeństwie według norm akceptowanych i wymaganych przez środowisko niezaburzone. Zarówno dzieci jak i młodzież mają bardzo duże problemy z umiejętnością kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych. Wynika to z braku poprawnych postaw w ich środowisku lokalnym a skutkuje powielaniem niepoprawnego zachowania w takich miejscach jak kino, cmentarz, centrum miasta. Bardzo ważnym przedsięwzięciem dla wychowawców była nauka pohamowania swoich emocji, nie ujawniania ich w sposób wulgarny, głośny i wyzywający. Paradoksem całej tej sytuacji jest fakt, że podopieczni znają zasady kulturalnego zachowania przekazywane im zarówno w szkołach jak i podczas zajęć Klubowych, dzieci przebywając w środowisku szkolnym stają się automatycznie mniejszością i w tym momencie starają się dostosować do zasad wymaganych przez większość lub całkowicie się izolują. Natomiast na terenie „swojego” osiedla nie czują żadnej potrzeby pohamowania często wulgarnych sformułowań czy zachowań. Spowodowane jest to faktem brakiem jakiegokolwiek kontroli społecznej ze strony środowiska lokalnego.

Zajęcia wychowawcze prowadzone w Klubie miały za zadanie nauczyć dzieci nowych rzeczy, sprawić im przyjemność, odstresować i wyciszyć. Jednym ze skuteczniejszych form rozładowania napięcia emocjonalnego oraz od stresowania był sport i aktywność fizyczna, długie spacery po okolicznych terenach, zawody zarówno na pobliskim boisku jak i wyjścia na duże boisko gminne w miejscowości Łąka oraz gry i zabawy ruchowe, budziły w dzieciach zarówno pozytywne emocje jak możliwość wyzwolenia swojej energii, która bardzo często była przez nich wykorzystywana w sposób nieadekwatny i chuligański (dewastacja np. płotów, drzew, starych zabudowań nieopodal osiedla).

Sporym zainteresowaniem ze strony dzieci jak i młodzieży cieszą się zajęcia plastyczne, które prawie każdego dnia prowadzone są na terenie Klubu. Spora część podopiecznych wykazuje duże zdolności artystyczne, bardzo często sami wymyślają dla siebie zajęcia artystyczne i ich tematy a wychowawca staje się wyłącznie koordynatorem, nie ingerując w ich pomysły. Zajęcia plastyczne, arteterapia wycisza ich, uczy cierpliwości i skupienia, bardzo często pokazuje też wychowawcy, w jakim aktualnie nastroju są wychowankowie. Przez tak długi okres czasu pracy, wychowawcy bardzo często bez słów a jedynie z obserwacji zachowań i czynności potrafią wywnioskować co aktualnie dzieje się z dzieckiem.

Kolejnym ważnym elementem jest fakt, że wychowankowie bardzo często sami zaczynają wspólną zabawę między sobą – jest ona rozgrywana między 4 a 10 latkami – „w dom”, ta zwykła zabawa, w którą bawią się dzieci od pokoleń, daje wychowawcom bardzo duży obraz sytuacji rodzinnej, dzieci powielają w nich zachowania, które mają miejsce nie tylko u nich w domu, ale także u sąsiada. Liczna ilość zachowań dzieci, które mają miejsce w trakcie tej zabawy wymagają interwencji wychowawcy, ponieważ sytuacje przedstawiane przez dzieci są wysoce niemoralne, agresywne oraz widać w nich zaburzone zachowania i funkcjonowanie rodziny oraz środowiska lokalnego. Kilkuletnie dziecko bez znajomości takowych zachowań i bez brania czynnego lub biernego udziału w nich nie potrafiłoby w sposób tak realistyczny odtworzyć ich podczas zabawy.

Zjawiskiem, który w sposób notoryczny występuje wśród zachowań dzieci i młodzieży jest agresja i przemoc. Wulgaryzmy powtarzane pod nosem przez dziecko, brak umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów między sobą, jedynie za pomocą siły i przemocy, wyśmiewanie siebie nawzajem i powtarzanie krzywdzących oraz obraźliwych pomówień zdarza się codziennie. Kilku wychowanków – są to dzieci kilkuletnie – bardzo często wpada w napady agresji zarówno słownej jak i fizycznej, jest to histeria w trakcie której zdarza się autoagresja, np. uderzanie się pięściami po głowie, wulgaryzmy, niszczenie przedmiotów, napadnie na kolegę lub koleżankę. W sytuacjach takich rodzic wezwany przez wychowawcę zabiera dziecko do domu, jednak podczas rozmowy zaprzecza jakoby cokolwiek złego działo się w domu rodzinnym, bardzo często sytuacje te są tłumaczone, że winę ponosi środowisko lokalne lub telewizja.

Kontakt z rodzinami wychowanków nie jest łatwym elementem w pracy wychowawców. Charakterystycznym elementem życia lokalnego jest ciągłość pomówień wobec siebie nawzajem jak i wręcz zamiłowanie do awanturnictwa między sąsiadami i rodzinami. W sposób regularny zdarzają się sytuacje w trakcie których mamy (bo to z nimi jest największy kontakt) oraz inne osoby z osiedla przychodzą uprzejmie donieść na sąsiada o nocnej libacji, krzykach dzieci, awanturowaniu się. Problemem jest jednak fakt, że pomimo faktu zgłoszenia problemu do pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej koło się zamyka, ponieważ sytuacja nie została zgłoszona w danym momencie na Policję, osoby oskarżone, rodzice wychowanków, domownicy zaprzeczają, że takie zdarzenie miało miejsca i zapewniają, że zostało to wymyślone przez sąsiadów z zazdrości, nienawiści. Bez jakichkolwiek dowodów, które potwierdziłyby dane zdarzenie sytuacja zostaje nierozwiązana, a dziecko zostaje zabrane z Klubu, ponieważ rodzic uważa, że został znieważony i obrażony. Jedynym faktem, który może zostać potwierdzony przez wychowawców Klubu jest fakt, że na ciele dzieci widocznym spoza ubrań nie zauważono nigdy jakichkolwiek obrażeń spowodowanych użyciem wobec nich siły fizycznej.

Wszyscy wychowankowie, którzy w chwili obecnej uczestniczą w zajęciach Klubu są ubrane czysto, adekwatnie do pór roku, bardzo często przychodzą na świetlice ze swoim pożywieniem, np. kanapkami. Problem higieny u jednej z rodzin osiedla, który wystąpił na początku bieżącego roku i dotyczył wszy wśród wszystkich dzieci został zgłoszony do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, niestety od tego momentu dzieciom został zabroniony udział w zajęciach Klubu przez rodziców.

Funkcjonowanie Klubu Osiedlowego w sposób znaczący wpływa na życie wszystkich podopiecznych, którzy uczestniczą w zajęciach proponowanych przez pedagogów.

Dzieci zyskują poprzez udział w zajęciach edukacyjnych, zabawowych, wyjazdach lub innych wyjściach organizowanych przez Nas. Dla wielu z nich Klub jest jedynym miejscem, w którym mogą one rozwijać swoje zainteresowania, bawić się z rówieśnikami oraz uczyć się nowych rzeczy. Dla dzieci w wieku szkolnym Klub jest miejscem gdzie mogą otrzymać pomoc w nauce szkolnej, ale również w codziennych problemach z jakimi się spotykają w domu jak również w szkole.

Zarówno dzieci jak i młodzież chętnie biorą udział w zajęciach prowadzonych w Klubie.

Eliza Szubert
Monika Erens